

štirih zavarovalnih razredih, to je 16%. Na leto bi potemtakem moglo znašati število smrtnih slučajev 60%.

Zanimiv je izkaz o premoženjskem stanju zadruga. Celokupni dohodki so znašali 4.371.617,50 Din. Izdatki zadruga: Zadruga je kupila hišo na Aleksandrovi cesti za 1.300.000 Din, nato še Podravsko tiskarno za 495.000 Din, tiskovine 85.569 Din, režija 227.177 Din, izplačilo posmrtnin 276.577 Din, provizija zastopnikom in drugi stroški 650.000 Din. skupno torej 4.037.531 Din. Razlika 333.486,50 Din tvori dvig 300.000 Din na imena: Žunkovič, Kristofič in Kenda, vsak po 100.000 Din. Glede dviga se vsi trije zagovarjajo, da so si želeli napraviti privatno rezervo. Na hiši je zadruga ostala dolžna še 300.000 Din. Oba strokovnjaka v svojem izčrpnem in obširnem poročilu ugotavljata še več drugih stvari, kakor tudi, da se je dosedanje poslovanje zadruga vršilo proti pravilom. Končno besedo pa bo imelo seve sodišče.

Ker je Kmetijska eksportna zadruga neopravičeno izvrševala zavarovalni posel, je banska uprava njeno poslovanje ukinila ter ji je imenovala komisarja. Imenovani komisar dr. Ivan Vrečar, podnačelnik sreskega načelstva v Mariboru, ima nalogo, izvršiti likvidacijo zadruga.

V NAŠI DRŽAVI.

Naš državni proračun je predložil finančni minister skupščini dne 29. feb. Državni proračun za leto 1932-33 znaša 11.400.000.000 Din. Finančni odbor ga je znižal za 129.000.000 Din, skupno z zmanjšanjem kraljeve civilne liste, katero je odredil kralj sam, pa znaša celokupno znižanje 133.000.000 Din. Proračun se je znižal tudi s skrajšanjem plače uradnikom, ki bo znašalo za bodočnost 5-11%. O predloženem državnem proračunu je obširno razpravljala narodna skupščina zadnje dni.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Madžarski parlament je bil 1. marca nepričakovano odgojen za mesec dni. Ministrski predsednik Karoly, ki je bil nekaj tednov bolan, se je nenadoma pojavil v parlamentu in imel govor, v katerem je naglasil potrebo, da se združijo vse nacionalne sile v borbi proti krizi, da se pomirijo razburjeni duhovi in najde izhod iz zagate. Ministrski predsednik je govoril o korupcijskih aferah v poslednjem času. Povdaril je, da bo vlada za vsako ceno razčistila javno življenje. Pri tem se bo naslanjala tudi na opozicijo, na katero z gotovostjo računa. V svojem govoru je nadalje napovedal volilno spremembo, ker je sedanjí zakon nevzdržljiv. Svoj govor je zaključil s pozivom na vse stranke, naj pomorejo vladi, ker je pomoč nujno potrebna. Končno je prečital ukaz re-

BOLEČINE POMIRJAJOČA DRGNENJA

pri bolečinah v hrbtu in križu, pri trganju, revmatičnih bolečinah itd. so vedno učinkovita, če se za njih uporablja Fellerjev Elsalfluid, to skozi 35 let preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum. Poskusna steklenica 6 D, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsaltrg 341, Savska banovina.

genta Horthyja o odgoditvi parlamentarnih sej do 31. marca. V tem času namerava vlada pripraviti vse, kar je potrebno, da se izpolnijo obljube ministrskega predsednika. V oči gled omenjenemu koraku šefa vlade izjavlja opozicija, da gre samo za manever vlade, v katerem bi se naj razčistila nasprotstva v vladi sami.

Na Finskem so doživeli zadnje dni upor Lapovcev, kateri se je popolnoma izjalovil. Velike množice upornikov so se bile zbrale, navalile na glavno mesto in zahtevale takojšen odstop vlade. — Vlada je mobilizirala proti vstaji vojaštvo, strla gibanje in je zaprla vse voditelje. Po aretaciji kolovodij so kmetje zapustili vstaške vrste in se vrnili na svoje domove.

*

Slike iz vojne na vzhodu.

V četrtek, 3. marca, se je otvorilo izredno zasedanje Zveze narodov, ki je bilo sklicano na predlog Kitajske. Iste dne so bila na šangajski fronti ustavljena vsa vojna podvzeta. Kitajski vojakci so se umaknili iz svojih dosedanjih postojank na drugo obrambno črto, oddaljeno 20 km od dosedanje šangajske linije. S tem so Kitajci izpolnili izrecno zahtevo Japoncev, ki so jo vedno stavili kot pogoj za ustavitev sovražnosti. Sedaj ima besedo Zveza narodov, da izravna japonsko-kitajski spor, kojega osredje pa ni Šangaj, marveč od Japoncev zasedena Mandžurija, ki je doslej bila del kitajske države. Za Zvezo narodov in diplomatske posredovalce med Japonci in Kitajci bo to jako trd oreh.

Kitajci so se umaknili.

Dne 1. marca so Japonci zopet začeli z ofenzivo. Japonski generalni štab hoče na vsak način doseči zmago, preden bo ustavil ogenj. Napad se je začel z vso silo, izvršilo ga je 45.000 japonskih vojakov. Kitajske čete so se upirale napadu z največjim junaštvom. Sila japonskega napada je bila izredno velika, vse vrste orožja in pomočkov so sodelovale: artilerija, infanterija, tanki in letala. Ponoči so se kitajske čete pri Kiangvanu v redu in popolnoma neopazeno umaknile. Ko so Japonci v jutru, 2. marca, začeli streljati s topovi, so obstreljevali prazne jarke in okope. Zapazili so, da so okopi prazni, šele takrat, ko je japonska pehota napravila juriš na nje. Ko so se kitajske čete na severnem delu fronte umaknile, morale so jim slediti tudi čete na južnem delu. Vrhovni poveljnik kitajskih čet utemeljuje umik s tem, ker Japonci izkrcavajo nove čete. Kitajska pehota ne bi mogla več braniti dosedanjih položajev,

ki so bili slabo zgrajeni ter bi ne mogli več prenesti japonskih granat. Medtem so v zaledju zgrajeni silni obrambni okopi, v katerih bodo mogli Kitajci za vsako ceno braniti svojo zemljo pred kakršnimikoli japonskimi napadi. Če bi se ne mogli držati v 2. obrambni črti, gradijo Kitajci še tretjo. Umiku kitajskih čet se ni hotel pridružiti branitelj trdnjave Vusung, ki se je med tem že tudi morala udati japonski premoči. Japonske čete prodirajo na ozemlju, ki so ga izpraznili kitajski vojakci, počasi in previdno, ker jim preta nevarnost odmin, ki so tamkaj položene. Pri svojem prodiranju obstreljujejo vsako vas, ki so jo Kitajci zapustili. Kitajske čete so se umaknile za 20 km, torej ravno toliko, kolikor so med pogajanji Japonci od njih zahtevali. S teh postojank so pa pripravljeni braniti se na vso moč.

Pred Šangajem zopet grmijo topovi.

Kljub razgovorom in dogovorom v Ženevi in kljub pogajanjem za premirje na angleški ladiji »Kent« pred Šangajem so se 4. marca zopet pričele sovražnosti pred Šangajem. Skoraj na vsej fronti so zopet pričeli boji. Obe stranki obtožujeta druga drugo, da je kršila premirje. V petek je začel ljut artilerijski boj v odseku Nankiang-Tancang, kateremu bo najbrže sledil pehotni napad velikega stila. Kitajci trdijo, da so Japonci pričeli z napadi, dočim izjavljajo Japonci, da so kitajske čete kršile mir, zaradi česar so morale japonske čete pričeti s protiakcijo. V kitajskem glavnem stanu izjavljajo, da bodo japonskemu napadu nudili najljutejši odpor.

Pomen letal v moderni vojni.

Kakšno ulogo bodo imeli aeroplani v moderni vojni, je pokazala njihova uporaba od strani Japoncev. Ker niso imeli Kitajci ničesar, kar bi mogli postaviti proti japonskim letalom, so se kljub svojemu junaštvu morali umakniti. Pri japonski ofenzivi 1. marca se je očitno pokazal pomen vojaških letal. Dne 1. marca ravno v jutro so se dvignile brezštevne japonske letalske eskadre, ki so bombardirale kitajske postojanke celi dve uri. Bombe niso samo dokončale uničevalnega dela na okopih, ampak so seveda tudi popolnoma uničile živce nasprotnika. Tuji vojni poročevalci ugotavljajo izredno točnost, s katero so se japonska letala dvigala in se vračala ter se med seboj izmenjavala, tako da so kitajski okopi bili neprestano pod ognjem. Zaradi tega se niso slišale več posamezne eksplozije bomb, ampak neprestano grmenje, kakor da se zemlja trese od potresa. Letalsko delo so spremljali težki topovi, ki so svoj ogenj koncentrirali na najmočnejše točke nasprotnikove obrambe. Med letali za bombardiranje so švigala opazovalna letala, ki so s pomočjo brezžične telegrafije urejevala ogenj topov. Soglasno se ugotavlja, da so japonski letalci davali zgled sijajne izučenosti. Po dveh urah se je začel napad pehote. Aeroplani so prenehali bombardirati kitajske okope točno v hipu, ko so se japonski vojakci približali okopom za kakšnih 200 korakov.

Kitajski vojaki so se dali pregnati iz okopov le po obupni borbi na 100 m, ki pa je bila zelo kratka, nakar se je armada generala Čaj Tin Kaja umaknila na že pripravljene utrjene postojanke, ki se nahajajo 20 km stran od dosedanje linije. Zanimivo je, da japonsko vrhovno poveljstvo zato, da čim bolj prizanaša ljudskim silam, ni zasledovalo Kitajcev s pehoto, ampak je to nalogo prepustilo zopet letalom. Kakor hitro so bombardna letala, ki so se bila med borbo na nož umaknila nazaj, sprejela znamenje, da je nasprotnik vržen iz okopov, so se takoj zopet dvignila v zrak in se vrgla na kitajsko armado, metajoč na umikajoče se vojake svoje bombe.

Japonska admiralska ladja skoro zletela v zrak.

Dne 1. marca je pretila velika nevarnost japonski admiralski ladji »Idzumo«, na kateri se nahaja admiral Nomura. Kitajci so namreč po reki Vang Pou spustili dve mogočni mini, ki sta eksplodirali s takšno strašno silo, da so prebivalci Šangaja vsi prestrašeni hiteli iz hiš na ulice, meneč, da je potres. Mini sta eksplodirali istočasno komaj 30 metrov daleč od japonske admiralske ladje. Seveda so se tudi mednarodni krogi zelo ustrašili, ker take mine ogrožajo tudi mednarodno brodovje. Zaradi tega se diplomatje v Šangaju še bolj trudijo, da bi dosegli premirje med Japonci in Kitajci, kar seveda ni nemogoča stvar, je pa v zadnjem momentu zopet otežkočeno po Japoncih, ki hočejo na vsak način vpostaviti čast japonskega orožja.

Stare puške in papirnat granate.

Kitajski vojaki silno trpijo zlasti od napadov z japonskih letal. Ta letala sipajo bombe in razdejanje ne samo na trdnjave in kraje, kjer se vršijo borbe, marveč tudi na železniško progo, ki vodi iz mesta Nankinga, po kateri dobivajo kitajski vojaki strelivo in hrano. Začel se je v vrstah hrabrih kitajskih braniteljev že javljati glad. Kitajski vojaki imajo tudi zelo pomanjkljive puške stare oblike Schneider, ki so že leta 1911 bile izločene od uporabe. Spravili so jih v skladišča, iz katerih jih zdaj brezvestni vojaški liferanti dobavljajo kitajski armadi. Na bojiščih okoli Šangaja so tudi našli granate, ki so fabricirane iz stolčnega papirja z železnim dnom in pobarvane s črno barvo. Te granate so oboroževalni liferanti prodali kitajskim generalom, ko je leta 1924 divjala na Kitajskem meščanska vojna. In s takšnimi puškami in s papirnatimi granatami naj se kitajski vojaki borijo zoper izvrstno ter najmodernejše oborožene japonske vojake!

Kolika je japonska vojna sila?

V Washingtonu se je ameriški admiral Pratt izrazil, da ima Japonska najbolj sposobno vojno mašinerijo, kar jih je še svet do zdaj videl. Amerika ne more s svojo armado nikoli priti do takega viška. Na Japonskem je namreč cesar najvišji poveljnik čez armado, ki ima poleg sebe svoj vojni generalni

Schichtov

RADION

pere sam

- A. Raztopi Radion v mrzli vodi.
- B. Kuhaj v raztopini perilo 20—30 minut.
- C. Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 2/32

in... hitrejša

štab za svetovalce, in kar ta skupina veče, se mora brez ugovora izvršiti, do čim ima v Ameriki ljudstvo — glavno besedo.

Amerika in Rusija se gibata.

Amerikanci so se začeli zoper Japonce gibati tudi v dejanjih. Prej so se gibal samo z besedami. Nekateri so mislili tudi na gospodarski bojkot Japonske. Pa so trgovski in politični krogi v Zedinjenih državah začeli majati z glavo, češ, škoda bi bilo zaslužka, ki ga dosežemo pri Japoncih. Nekaj pa bi le bilo dobro storiti: tako so mislili. Sklenili so, da se mora vse ameriško vojno brodovje v Atlantskem morju združiti z ameriškim brodovjem v Tihem morju. Tako bo v kratkem po Tihem oceanu plavalo 199 ameriških vojnih ladij, in sicer: 12 linijskih ladij, 17 križark, 33 podmornic, 81 rušilcev, 3 ladje za letala in 53 pomožnih ladij. Tudi ruski medved se je začel gibati. V Vladivostoku in v Usurijskem okrožju je mobiliziranih 100.000 vojakov rdeče armade. Rusi utrjujejo luke ter so zasedli pod poveljstvom generala Blücherja vso mejo med Primorjem in Mandžurijo. Kot razlog navajajo Rusi, da Japonci podpirajo bivše caristične čete, ki se zbirajo v Mandžuriji, in pa razne mongolske kneze, ki naj bi začeli ofen-

zivo proti boljševiški Rusiji. To vzajemno rusko in ameriško gibanje ima namen, vplivati na Japonce, da bi bili bolj pristopni za mir.

*

Mehika proti Cerkev. V zadnji številki smo objavili usodo mehiške duhovščine, ki jo framasoni, liberalci in socialisti preganjajo in tirajo preko državnih mej. Tako je torej preganjanje katoliške Cerkve, ki se je početkom prejšnjega leta nekoliko omililo, sredi leta na novo vzplamtelo. Pokrajinska vlada v Veracruzu je odredila, da sme za 100.000 vernikov izvajati dušeskrbje samo 1 duhovnik. Kar presega to število, mora iz države. Veracruzu je sledilo okrožje Mehika. Zvezni predsednik Ortiz Rubio je izdal ukaz, da v mestu Mehiki in v okolici sme biti le toliko duhovnikov, da pride 1 na 50.000 vernikov, torej za celo mesto, ki šteje preko 1 milijona prebivalcev, samo 24. Nadalje je odrejeno, da se morajo od 2. januarja 1932 vsi duhovniki javiti pri policiji ter zaprositi dovoljenje, da